

C: A.M. Weijman

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 229590

Onderwerp : Uitnodiging 3 oktober technisch beraad sturen in sociaal domein en reactie op aanbevelingen rekenkameronderzoek

Verzonden : 26 september 2019

Geachte leden van de raad,

Op 3 oktober is er een openbaar technisch beraad over het sturen in het sociaal domein. In het presidium na de raadsvergadering van 17 september is het college gevraagd om tijdens dit technisch beraad ook de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek 'Zicht op de Jeugdhulp in Berkelland' te bespreken. Daarnaast heeft u gevraagd om voorafgaand aan deze avond een schriftelijke reactie te geven op de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

Wij geven daar graag gehoor aan. In deze brief vertellen wij u eerst meer over het programma van 3 oktober. Daarna gaan we in op de schriftelijke reactie van het college op het rekenkameronderzoek.

Programma van de avond

De avond vindt plaats in het bedrijfsrestaurant van het gemeentehuis in Borculo. Het programma ziet er als volgt uit:

19.30 uur	welkom door wethouder Marijke van Haaren
19.35 uur	presentatie over de reactie van het college op de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek, cijfermatig inzicht en het sturen in het sociaal domein
20.00 uur	met de raad in gesprek, delen van reacties, vragen en opmerkingen
21.30 uur	einde

Inhoudelijke stukken technisch beraad

De afgelopen periode heeft u op verschillende momenten informatie van ons ontvangen over ontwikkelingen die spelen binnen het sociaal domein. Voor het overzicht sturen wij deze documenten bij deze brief mee. Het gaat om:

- update sturen in het sociaal domein (3 september 2019)
- beantwoording vragen commissie verantwoordingsrapportage sociaal domein (29 mei 2019)
- verantwoordingsrapportage sociaal domein (11 april 2019)

Ook ontvangt u van ons de uitkomsten van de cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugd 2018. Dit onderzoek is uitgevoerd onder inwoners die in 2018 een maatwerkvoorziening via de Wmo of Jeugd hebben ontvangen.

Schriftelijke reactie van het college op het rekenkameronderzoek

In deze brief geven wij onze reactie op de aanbevelingen van de rekenkamercommissie naar aanleiding van het onderzoek naar de uitvoering van de Jeugdwet. We geven eerst drie algemene noties mee om daarna in te gaan op elke aanbeveling.

Werken vanuit de bedoeling

Wij zijn verbaasd over de aanbeveling om specifiek jeugdbeleid op te stellen, omdat we bewust en in gesprek met de raad gekozen hebben voor integraal beleid in het sociaal domein. Het gedachtegoed van 'werken vanuit de bedoeling' vormt de paraplu van het door de raad vastgestelde beleidskader 'Samen Denken, Samen Doen'. We willen niet vanuit de systeemwereld de inwoner ondersteunen, maar vanuit de leefwereld van de inwoner. De opdracht van de gemeente en al haar partners is om daar waar nodig en daar waar het mogelijk is, naar de vraag van de inwoner te organiseren en maatwerk te leveren. Specifiek jeugdbeleid druist daar tegenin, omdat dan vanuit een specifieke wet wordt gekeken en niet vanuit de inwoner, die vaak met meerdere wetten in het sociaal domein te maken heeft.

De decentralisatie van de jeugdzorg naar de gemeente maakt 'werken vanuit de bedoeling' met integraal beleid mogelijk. Hiermee sluiten we aan bij de landelijke tendens om integraal te werken in het sociaal domein. Dat vertaalt zich bijvoorbeeld ook in de ambitie voor een sociaal domein brede verordening, waarin we in begrijpelijke taal voor de drie wetten inzicht willen geven in hoe we werken.

Daar waar het meerwaarde heeft, kiezen we er overigens wel voor om Jeugd apart te benaderen. Zo is er een speerpunt jeugd in de programmabegroting en worden uitgaven voor zorg in natura en PGB (persoonsgebonden budget) wel apart benoemd voor jeugd en Wmo. Op deze manier blijft het mogelijk per wet inzichtelijk te maken welke uitgaven worden gedaan.

Voorkomen en normaliseren

Wij menen dat het de opdracht van de gemeente is om jeugdproblematiek te voorkomen en het beroep op jeugdzorg terug te dringen. Niet alleen gemeenten, maar de gehele samenleving staat voor deze complexe opdracht. Dat betekent dat we als samenleving kinderen niet te snel moeten diagnosticeren, maar vaker uit moeten gaan van het principe van normaliseren en demedicaliseren. We willen zo veel mogelijk zorgen dat kinderen mee kunnen doen op school, op de vereniging en op de arbeidsmarkt. Ouders / verzorgers horen ondersteund te worden, zodat alledaagse vragen niet verworden tot een zorgvraag; investeren in preventie en inclusie in plaats van steeds meer kinderen verwijzen naar de jeugdzorg. Ook dit vraagt om een integrale benadering, want alle leefdomeinen spelen een rol bij een gezond opvoed- en opgroei-klimaat voor kinderen.

Zorg voor wie dat nodig heeft

Tenslotte maken wij ons sterk voor het garanderen van jeugdzorg voor kinderen die dit nodig hebben; voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben om veilig op te groeien en zich te ontwikkelen. We zetten daarbij in op zorg zo dichtbij mogelijk, zo vroeg mogelijk (preventie) en zo kort mogelijk en altijd uitgaande van het belang van het kind.

Aanbeveling A:

Operationaliseer beleidsdoelstellingen (specifiek gericht op jeugdhulp) en ontwikkel een monitor

De verantwoordingsrapportage, aan uw raad verstuurd in april 2019, is net na het onderzoek van de rekenkamercommissie opgesteld. Deze verantwoordingsrapportage is een invulling van deze aanbeveling. We hebben in deze rapportage maatschappelijke effecten geformuleerd met een aantal concrete indicatoren waar we op monitoren. Deze rapportage herhalen we in het eerste half jaar van 2020, waarin we de voortgang meten op de beleidsindicatoren. Er zijn in deze rapportage veel sturingscijfers gegeven in de vorm van financieel inzicht en zorggebruik.

Ook is een monitoringsinstrument in ontwikkeling. Momenteel wordt een BI (Business Intelligence) tool geïmplementeerd. De BI-tool is een toegankelijke dashboard die van de Voormekaar medewerker tot de bestuurders sturingsinformatie geeft over het sociaal domein. Ook is dit een middel dat ten goede komt aan de bedrijfsvoering van Voormekaar, onder andere in de monitoring van wacht- en doorlooptijden en caseload. We verwachten dat deze voor het eind van het jaar wordt gemaakt en dat deze in het voorjaar van 2020 operationeel is. Bij de volgende

verantwoordingsrapportage (eerste helft 2020) zullen we een eerste beeld geven van de informatie die deze monitor ons kan bieden.

Aanbeveling B:

Stel specifieke beheersmaatregelen op met betrekking tot overschrijdingen op de jeugdhulp

Wij kunnen ons vinden in deze aanbeveling en hebben daar op twee manieren reeds invulling aan gegeven. Ten eerste vormt de eerder genoemde verantwoordingsrapportage het eerste raamwerk voor het plan om te sturen in het sociaal domein. Binnen de vijf sporen wordt aangegeven welke maatregelen we treffen. We zijn bezig met de concretisering van deze maatregelen en houden de raad hiervan op de hoogte, zoals met de raadsbrief 'Voortgang sturen in het sociaal domein' (zaaknummer 243819) die recentelijk gedeeld is. Daarnaast is een samenhangend en gedragen plan van aanpak met besparingsmaatregelen in de maak. Dit plan van aanpak leggen wij u in het eerste kwartaal van 2020 voor.

Overigens vinden we het belangrijk hier te benadrukken dat het nooit precies te duiden is wat preventie oplevert. We kunnen wel een inschatting maken van het effect en op basis daarvan besluiten of we door gaan met de maatregel of niet.

Aanbeveling C:

Faciliteer een beter overzicht van het aanbod binnen het jeugdhulpveld (van preventieve voorzieningen tot aan specialistische jeugdhulp)

Wij kunnen ons vinden in deze aanbeveling en hebben deze op de volgende manier geborgd binnen het huidige beleid. Aan het eind van dit jaar wordt een digitale sociale kaart opgeleverd, voor zowel inwoners als professionals. In deze sociale kaart komt het brede sociaal domein aan de orde, waaronder ook sport, onderwijs, cultuur en gezondheid. Er wordt gewerkt aan een hoge mate van toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid. Op verzoek van uw raad kijken we of we deze sociale kaart ook op papier beschikbaar kunnen stellen.

Verder zijn er enkele zorgmarkten georganiseerd. Vorig jaar is er een markt met voorliggende voorzieningen geweest. Professionals kennen daarna weer beter elkaars aanbod en weten elkaar weer makkelijker te vinden. Binnen het Preventieplatform Jeugd Oost Achterhoek vinden verschillende netwerksessies rond thema's plaats met hetzelfde doel. Ook is het in 2019 voorgekomen dat aanbieders zelf een netwerkbijeenkomst organiseerden waarbij Voormekaar een van de genodigden was. Ook investeren we er in dat Voormekaar medewerkers goed zichtbaar zijn in de kernen en dat er vaste aanspreekpunten zijn voor een school, huisarts, aanbieder of gecertificeerde instelling.

Aanbeveling D:

Organiseer in het verlengde van de doorontwikkeling van de Voormekaar teams bijeenkomsten gericht op samenwerking rondom complexe casuïstiek

Wij kunnen ons vinden in deze aanbeveling en geven hier al invulling aan. Zo zijn er verschillende overlegvormen op het domein jeugd waarin professionals elkaar vinden. Belangrijkste zijn het Regieoverleg Jongeren Berkelland, de Jeugdbeschermingstafel en de Expertisetafel jeugd.

- Het *Regieoverleg Jongeren Berkelland* wordt gevormd door lokale uitvoerende professionals van Voormekaar, jongerenwerk, politie en onderwijs. Zij zetten gezamenlijke acties in om overlast van jongeren terug te dringen.
- Bij de *Jeugdbeschermingstafel* kunnen professionals (van bijvoorbeeld Veilig Thuis, Voormekaar, Gecertificeerde Instelling) jeugdigen aanmelden als er zorgen zijn over de ontwikkeling en opvoedsituatie van een kind en vrijwillige hulpverlening niet toereikend lijkt te zijn. Er wordt gezamenlijk en in aanwezigheid van ouders en kind (vanaf 12 jaar) een afweging gemaakt of de Raad voor de Kinderbescherming een onderzoek gaat starten om te kijken of er een kinderbeschermingsmaatregel nodig is (zie voor meer informatie ook www.jeugdbeschermingstafelachterhoek.nl).
- De *Expertisetafel Jeugd* is op regionaal niveau ingericht voor jeugdigen waarbij de hulpverlening is vastgelopen. Ongeacht de complexiteit van de zorgvraag en de wachtlijsten bij zorgaanbieders realiseert de expertisetafel op korte termijn passende hulp. Vaak komt dit neer op multidisciplinaire ondersteuning (meerdere aanbieders nodig) en een verblijfplek. Met de regionale expertisetafel is ook bijgedragen aan een landelijk dekkend netwerk.

Wij monitoren de verschillende samenwerkingsvormen, want aan de hand van casuïstiek komen veel aanknopingspunten naar voren voor structurele verbetering van werkprocessen.

Aanbeveling E:

Versterk de kaderstellende en controlerende positie van de raad

Wij kunnen ons vinden in deze aanbeveling. We blijven de raad via voortgangsrapportages, themabijeenkomsten en actieve informatievoorziening informeren. We zullen daarnaast de raad in de gelegenheid stellen om meer met behulp van uitgewerkte scenario's haar kaderstellende rol te vervullen. En we zullen er in het vervolg alerter op zijn om regionale kaders door de gemeenteraad te laten vaststellen. Wij zijn benieuwd hoe de raad haar kaderstellende en controlerende rol wil invullen en gaan hier graag verder over in gesprek met de raad. Daarin komen we graag gezamenlijk tot een verdieping in de kaderstelling om ons beleid vorm te geven.

Tot slot

Samenvattend kunnen wij concluderen dat het rekenkameronderzoek een bruikbaar onderzoek is, omdat het een beeld geeft van waar we als gemeente op het gebied van jeugd voor staan. We verbazen ons over de kwaliteit van de aanbevelingen, omdat deze - op wat details na - al in actiepunten en beleid waren omgezet. De aanbevelingen zelf lijken daardoor ingehaald door de realiteit en zijn bovendien gebaseerd op systeemdenken, dat we juist zoveel mogelijk los willen laten. Het overnemen van de aanbevelingen en het maken van een plan van aanpak hierop zal in onze visie daarom weinig meerwaarde hebben voor de verdere verbetering van de kwaliteit van het jeugdbeleid. Liever investeren wij in het samenhangende en integrale plan van aanpak om te sturen in het sociaal domein, dat zoals eerder genoemd in het eerste kwartaal van 2020 gereed is.

We ontmoeten u graag op 3 oktober. Heeft u voorafgaand aan deze avond al vragen, dan kunt u contact opnemen met Hester van Zwet (strategisch beleidsadviseur jeugd, h.vanzwet@gemeenteberkelland.nl) of Anita Nibbelink (projectleider sturen in het sociaal domein, a.nibbelink@gemeenteberkelland.nl).

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
-Archief